

Ewropa

Ewropa (wekî *Europa* an *Ewrûpa* jî tê nivîsandin; bi yewnanî: Ευρώπη, *Evrópi*) parzemînek e. Di mîtolojiya yewnan de *Ewropa* jî navê prenseseke fenîkî ye ku ji aliyê Zeus ve hat revandin Girîtê. Ewropa dayîka Mînosê ye.

Naverok

Bêjenasî

Erdnigarî

Dabeşkirin

Dîrok

Gelhenasî

Ziman

Dîn

Siyaset

Dewletên Ewropayê

Welatên din

Dirav (pere)

Bide ber

Çavkanî

Girêdanên derve

Bêjenasî

Bêjenasiya peyva "Ewropa" ne diyar e. Çend derfet tên nîqaş kirin:

- Navê "Ewropa" ji Zimanê Yewnanî tê. Wateya wê "rûya fireh" e. (*eurys* = fireh, *ops* = rû)^[*çavkanî pêwîst e*]. Ev etîmolojî bi piranî tê pejirandin.
- Ewropa* ji zimanê erebî an zimaneke din a semîtîk tê. Wateya wê jî "rojava" ye. (zimanê akadî: erebu = rojava)

Erdnigarî

Dabeşkirin

Ewropa

Herêm	10,180,000 km ² (3,930,000 sq mi) ^[n] (6'emîn)
Gelhe	742,452,000 ^[n] (2013; 3'emîn)
Tîrbun	72.9/km ² (188/sq mi) (2'emîn)
Demonîm	<u>Ewropayî</u>
Welat	~50 welat (û ~5 bi naskirina bi sînor)
Girêdanên wî	4 girêdayî
Ziman	~225 ziman ^[1]
Demjimêr	<u>UTC−1</u> heta <u>UTC+5</u>
Înternet TLD	.eu

Bajarên mezin	Lîste
	 <u>Istanbul</u> (nîvparzemîn) ^[2]
	 <u>Moscow</u>
	 <u>Paris</u>
	 <u>London</u>
	 <u>Madrid</u>
	 <u>Barselona</u>
	 <u>St. Petersburg</u>
	 <u>Roma</u>
	 <u>Berlin</u>

- 🔍 Gotara bingehîn: Ewropaya Rojava
- 🔍 Gotara bingehîn: Ewropaya Rojhilat

Nexşeya Ewropayê

Dîrok

Gelhenasî

- 🔍 Gotara bingehîn: Ewropî

Ziman

Dîn

Siyaset

- 🔍 Gotara bingehîn: Yekîtiya Ewropayê

Zimanên ku li Ewropayê tên xebordan

Dewletên Ewropayê

Okyanûsa Arktîk

Kendava Baffin

Grînlanda (Dan.)

Girava Novaya Zemlya (Rûs.)
Svalbard (Nor.)

Deryaya Grînlandayê

Deryaya Barents

Îslenda

Deryaya Norwêcî

Feroe (Dan.)

Fînlanda

Okyanûsa Atlantîk

Norwêc

Swêd

Estonya

Rûsya

Deryaya Baltîk

Letonya

Qazaxistan

Deryaya Bakur

Îrlenda

Danîmarka

Lîtvanya

Brîtanya

Belarûs

Deryaya Keltî

Holenda

Belçîka

Polonya

Lûksembûrg

Ûkrayna

Giravên Azorê (Port.)

Kendava Bîskayayê

Fransa

Swîsre

Awistîrya

Slovakya

Moldova

Gurcistan

Azer.

Ermenistan

Liech

Slovenya

Romanya

Deryaya Reş

Portûgal

Andorra

Monako

S. Marîno

Kroatiya

Serbistan

Bosniya

Bulgaristan

Spanya

Deryaya Egeyî

Montenegro

Kosovo

Makedonya

Tirkiye

Îtalya

Albanya

Yewnanistan

Kîpros

Madeira (Port.)

Kendava Cadîzê

Tengava Cîbraltarê

Deryaya Navîn

Deryaya Egeyî

Malta

Giravên Kanaryayê (Span.)

Li Ewropa ev dewlet hene:

- Almanya
- Albanya
- Andorra
- Belçîka
- Bosniya û Herzegovîna
- Keyaniya Yekbûyî
- Bulgaristan
- Komara Çekî
- Danîmarka
- Estonya
- Fînlanda
- Fransa
- Îrlenda
- Îslenda
- Îtalya
- Kosovo

- Kroatya
- Makedonya
- Letonya
- Liechtenstein
- Lîtvanya
- Lûksembûrg
- Macaristan
- Malta
- Moldova
- Monako
- Montenegro
- Holenda
- Norwêc
- Awistriya
- Polonya
- Portûgal
- Kîpros
- Romanya
- Belarûs
- San Marîno
- Swêd
- Swîsre
- Serbistan
- Slovakya
- Slovenya
- Spanya
- Ûkrayna
- Vatîkan
- Yewnanistan

Welatên din

Welatin hene nîvî an jê ribek di Ewropa de ye ew evin.

- Tirkiye
- Kurdistan
- Maroko
- Rûsya
- Qazaxistan

Tirkiye û Kurdistan û Maroko ribek di Ewropa de ye. Maroko bajarek dibe Ewropa û Tirkiye ribeke ji aliyê Îstanbûl û Edrîne de dibe Ewropa û Kurdistan aliyê Adana û Mersin dibe Ewropa.

Dirav (pere)

Euro navê diravê fermî yê van welatên Ewropayê ye (2011):

- Almanya
- Awistriya
- Belçîka
- Estonya
- Fînlanda
- Fransa
- Holenda
- Îrlenda
- Îtalya
- Kîpros
- Lûksembûrg
- Malta
- Portûgal
- Slovakya
- Slovenya
- Spanya
- Yewnanistan

Wekîdin Euro li paş dolarên DYA duyemîn diravê ku herî zêde li cihanê danûstendin pê tê kirin.

Bide ber

- Êvaristan

Çavkanî

---

1. Language facts – European day of languages (<http://edl.ecml.at/LanguageFun/LanguageFacts/t/abid/1859/Default.aspx>), Council of Europe. Retrieved 30 Tîrmeh 2015.
2. Stenbolê bajarê parzemînê li gedên e, bi navenda bazirganî û wê ya dîrokî û li ser du ji sê a nifûsa derewan li aliyê Ewropayê, û li ser yek ji sisyan ji nifûsa xwe ya li ser aliyê Asyayê ji gedên.

Girêdanên derve

 Wikîferheng: Ewropa – Wate, Etîmolojî, Hevwate, Werger

 Wikimedia-Atlas: Ewropa – Nexşên kevin û cografîk

- Etîmolojiya peyva "Ewropa" (<http://www.etymonline.com/index.php?search=europe&searchmode=none>)

Ji "<https://ku.wikipedia.org/w/index.php?title=Ewropa&oldid=768632>" hatiye standin.

Ev rûpel cara dawî 20 gulan 2020, seet li 20:22an de hatiye guherandin.

Nivîsar di bin lîsansa Creative Commons Attribution-ShareAlike License de derbasdar e; heke tiştên din werin xwestin dikarin lê bîn zêdekirin. Ji bo hûragahiyên li Mercên Bikaranîne binêre.